COLLEGEBERICHT

Beantwoording schriftelijke vragen

Aan: De gemeenteraad
Van: Het college van burgemeester en wethouders
Datum: 8 september 2026
Zaaknummer: 00001261838
Onderwerp: SDW Onvoldoende duidelijk beleid inzake asielopvang en huisvesting statushouders, risico op rijksingrijpen en verdringing op de woningmarkt

Aanleiding

Op 30 juni 2026 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van raadslid de Vries van de fractie Senioren Dijk en Waard over onvoldoende duidelijk beleid inzake asielopvang en huisvesting statushouders, risico op rijksingrijpen en verdringing op de woningmarkt. In dit collegebericht staan de antwoorden op deze vragen.

Toelichting van de vragensteller(s)

In het recente coalitieakkoord ontbreekt iedere concrete en toetsbare koers ten aanzien van twee onderscheiden, maar nauw samenhangende wettelijke opgaven:

1. de opvang van **asielzoekers** (in het kader van de Spreidingswet), en
2. de **huisvesting van statushouders** (op basis van de halfjaarlijkse taakstelling van het Rijk).

Juist op deze dossiers rust een **wettelijke verantwoordelijkheid** voor gemeenten, waarbij het Rijk – bij tekortschietende uitvoering – uiteindelijk kan ingrijpen.

De fractie Senioren Dijk en Waard constateert dat deze gemeente mogelijk wel (gedeeltelijk) voldoet aan de opgave inzake **asielopvang**, maar signalen bestaan dat dit **niet (volledig) het geval is voor de huisvesting van statushouders**. Tegelijkertijd leidt stagnatie in de doorstroom van statushouders aantoonbaar tot druk op de opvangcapaciteit.

Daar komt bij dat de maatschappelijke spanning rond de verdeling van schaarse woonruimte toeneemt, mede door onduidelijkheid over **voorrangsregels** en de positie van lokaal gebonden woningzoekenden.

Tot slot is publiekelijk zichtbaar geworden dat coalitiepartijen onderling wezenlijk verschillend denken over deze onderwerpen, hetgeen vragen oproept over de bestuurlijke regie en consistentie.

Beantwoording

Inleiding

De vragensteller heeft de vragen opgedeeld in onderwerpen met koppen met nieuwe nummering. De koppen zijn in stand gehouden, de nummering is doorlopend gemaakt.

Het college beantwoordt de gestelde vragen als volgt.

Antwoorden

Juridische opgaven en stand van zaken

1. Kan het college exact aangeven:
   a) in hoeverre Dijk en Waard voldoet aan de **wettelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders**, en
   b) in hoeverre wordt voldaan aan de **opgave voor asielopvang in het kader van de Spreidingswet**? Graag uitgesplitst per peildatum en voorzien van onderliggende cijfers.

Antwoord van het college:

a) Dijk en Waard heeft een achterstand op de wettelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Op 1 juli 2026 moest de gemeente nog 173 personen huisvesten. Dit is de taakstelling van heel 2026, inclusief de achterstand op 1 januari 2026.
b) Dijk en Waard voldoet ruimschoots aan de opgave voor asielopvang in het kader van de Spreidingswet. De indicatieve opgave voor gemeenten is vastgesteld op 27 februari 2026. Dijk en Waard dient 487 asielopvangplekken te hebben, waarvan 31 plekken voor AMV (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen). Dijk en Waard heeft 600 asielopvangplekken, waarvan 50 AMV-opvangplekken.

2. Indien sprake is van een achterstand in de huisvesting van statushouders:
   a) Hoe groot is de achterstand in absolute aantallen, en
   b) Wat is de verwachte termijn waarbinnen deze wordt ingelopen.

Antwoord van het college:

a) Zie het antwoord op vraag 1a.
b) Op dit moment wordt er gekeken wat er gedaan kan worden om de achterstand in te lopen.

3. Hoeveel statushouders verblijven momenteel nog in opvang (bijvoorbeeld AZC's) in afwachting van huisvesting in Dijk en Waard, en hoe verhoudt zich dit tot de opgelegde taakstelling?

Antwoord van het college:

Op 1 juli 2026 waren er 76 personen aan Dijk en Waard gekoppeld, zij verblijven allen in AZC's, in afwachting op een woning. Het overige aantal personen dat gehuisvest moet worden om de taakstelling te behalen, wordt verspreid over het jaar door het COA aan de gemeente gekoppeld.

Rijksdruk en externe sturing

4. Heeft het college recente aanwijzingen, verzoeken of signalen ontvangen van het Rijk, de provincie of het COA met betrekking tot:
   a) uitbreiding van asielopvangcapaciteit (Spreidingswet), en/of
   b) versnelling van de huisvesting van statushouders? Zo ja, graag concreet toelichten.

Antwoord van het college:

a) Het college heeft in maart 2026 een brief van de minister van Asiel en Migratie (AenM) ontvangen met daarin een beroep op alle gemeenten om zo snel mogelijk spoednoodopvang te realiseren. In april 2026 ontving het college een brief van de minister van AenM met daarin een blijk van waardering over de uitvoering van de wettelijke opgave in het kader van de Spreidingswet. Zie ook bijlagen 1 en 2.

b) Op 9 juli 2026 heeft de gemeente Dijk en Waard een beoordelingsbrief ontvangen van de provincie over de taakstellingsperiode 2025-II en de opgelopen achterstand. In deze brief verzoekt de provincie de gemeente om de opgelegde taakstelling alsnog te realiseren. Zie bijlage 3.

5. Acht het college het reëel dat bij aanhoudende achterstanden dwingende maatregelen of aanwijzingen van het Rijk worden opgelegd? Zo nee, waarop baseert het college dit?

Antwoord van het college:
Dijk en Waard heeft geen achterstand voor de uitvoering van de Spreidingswet. Hierop verwachten het college dan ook geen dwingende maatregelen.

Zie voor de sturing op de taakstelling huisvesting statushouders het antwoord op vraag 4b.

Uitvoering en bestuurlijke regie

6. Welke concrete en meetbare maatregelen neemt het college om:
   a) te voldoen aan de taakstelling voor statushouders, en
   b) te anticiperen op (mogelijke) aanvullende opgaven uit de spreidingswet?

Antwoord van het college:
a) Op grond van de Huisvestingsverordening Dijk en Waard 2023-2027 en zoals ook vastgelegd in de Meerjarige Prestatieafspraken Dijk en Waard 2025-2028, wordt jaarlijks maximaal 25% van de vrijkomende sociale huurwoningen via directe bemiddeling toegewezen. Onder andere statushouders worden via directe bemiddeling gehuisvest, evenals personen met medische urgenties, mantelzorgers, en personen die uitstromen uit beschermd wonen, de maatschappelijke opvang en jeugdzorg.

Daarnaast beschikt Dijk en Waard over een kleinschalige doorstroomlocatie. Dit is een eengezinswoning waar drie statushouders een kamer huren. Zij zijn in afwachting van gezinshereniging. Zodra het gezin nareist, komen zij in aanmerking voor passende huisvesting met het hele gezin.

Echter is er landelijk, dus ook in Dijk en Waard, sprake van een woningtekort en zien wij een mismatch tussen het woningaanbod en het type woning dat passend is voor de aan ons gekoppelde statushouders. Deze combinatie maakt het behalen van de taakstelling complex.

In 2025 zijn er 48 van de 504 woningen toegewezen aan statushouders. Dit was 9.5% van alle verhuringen in Dijk en Waard.

b) Momenteel voldoet de gemeente aan de opgave uit de Spreidingswet en zijn er geen signalen bekend over aanvullende opgaven.

7. Op welke wijze stuurt het college actief op doorstroming (van AZC naar reguliere of tijdelijke huisvesting) om verdere druk op opvang en woningmarkt te beperken?

Antwoord van het college:
Zie het antwoord op vraag 6a.

8. Kan het college toelichten in hoeverre binnen het college sprake is van een eenduidige en consistente koers, gezien de publiek bekende verschillen tussen coalitiepartijen op deze dossiers?

Antwoord van het college:
Het college voert zijn taken uit binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving.

Woningmarkt en verdringing

9. Welke effecten hebben de huidige en toekomstige opgaven voor statushouders op:
   a) de beschikbaarheid van sociale huurwoningen, en
   b) de wachttijden voor regulier woningzoekenden?

Antwoord van het college:
a) De beschikbaarheid van sociale huurwoningen wordt mede bepaald door het aantal vrijkomende woningen en de nieuwbouwproductie. De toekomstige opgave voor de huisvesting van statushouders is afhankelijk van de hoogte van de wettelijke taakstelling, deze wordt halfjaarlijks vastgesteld door het Rijk.

b) Er wordt in het kader van het woonruimteverdeelsysteem niet gesproken over ‘wachttijd’, maar over ‘inschrijftijd’. De gemiddelde inschrijftijd[1] in 2025 van actief woningzoekenden die in de gemeente Dijk en Waard een woning accepteerden was 8.9 jaar. Dat betekent dat er ook huishoudens als woningzoekend staan ingeschreven bij SVNK met een langere inschrijftijd. Slechts 19% van alle bij SVNK ingeschreven huishoudens is actief woningzoekend. Huishoudens maken zelf de afweging wanneer (en voor welke woning) ze hun opgebouwde inschrijftijd willen verzilveren. Er is daardoor geen 1-op-1 relatie tussen de gemiddelde inschrijftijd van woningzoekenden die een woning hebben geaccepteerd en de beschikbaarheid van woningen.

10. Kan het college een kwantitatieve inschatting geven van het aandeel woningen dat wordt toegewezen aan statushouders ten opzichte van andere doelgroepen.

Antwoord van het college:
Het college kan hier geen toekomstige inschatting van maken. Het aandeel woningen dat wordt toegewezen aan statushouders ten opzichte van andere doelgroepen is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder nieuwbouw en wetswijzigingen.

Voorrang en lokale binding

11. In hoeverre geldt de door de gemeente gehanteerde voorrang voor maatschappelijke en economische gebonden inwoners (“Dijk en Waarders”)
   a) ook voor statushouders, en zo ja, op basis van welke juridische grondslag?
   b) of worden statushouders feitelijk met voorrang geplaatst ten opzichte van lokaal gebonden woningzoekenden?

Antwoord van het college:
   a) Statushouders voldoen niet aan de bindingscriteria voor maatschappelijke en economische binding.

[1] Inschrijftijd is de periode vanaf de dag dat een woningzoekenden zich heeft ingeschreven tot hij de woning accepteert.

b) Deze vraag kan niet eenduidig worden beantwoord door beide groepen met elkaar te vergelijken, omdat statushouders en lokaal gebonden woningzoekenden woningen via verschillende verdeelmechanismen aangeboden krijgen.

12. Kan het college expliciet aangeven hoe wordt voorkomen dat lokaal gebonden inwoners worden verdrongen door de uitvoering van de taakstelling voor statushouders?

Antwoord van het college:
Het college spreekt niet van verdringing. De schaarste op de woningmarkt raakt alle woningzoekenden. Om een evenwichtige verdeling van de beschikbare sociale huurwoningen te waarborgen, heeft de gemeente een huisvestingsverordening welke is vastgesteld door de gemeenteraad. De huisvestingsverordening geeft de gemeente de ruimte om zowel statushouders als lokaal gebonden inwoners woningen aan te bieden.

Transparantie en draagvlak

13. Op welke wijze en met welke frequentie wordt de gemeenteraad volledig en tijdig geïnformeerd over: Achterstanden, opgelegde opgaven en mogelijke rijks interventies?

Antwoord van het college:
Relevante ontwikkelingen worden benoemd in de Kadernota. In de Jaarstukken wordt gerapporteerd over de voortgang van de taakstellingen en wanneer daar aanleiding toe is, wordt de raad geïnformeerd via collegeberichten.

14. Hoe informeert het college inwoners over de consequenties van deze opgaven, en welke maatregelen worden genomen om het maatschappelijk draagvlak te behouden?

Antwoord van het college:
De gemeente dient te voldoen aan (landelijke) wet- en regelgeving en als college geven we daar uitvoering aan. Inwoners kunnen bijvoorbeeld kennisnemen van de huisvestingsverordening en wanneer deze opnieuw wordt vastgesteld, geldt er een inzageperiode en kunnen inwoners een zienswijze indienen.

Bijlagen

Bijlage 1 – Brief minister Asiel en Migratie - Samen werken aan meer grip op migratie en opvang
Bijlage 2 – Brief interbestuurlijk toezicht Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)
Bijlage 3 – Brief provincie Noord-Holland betreft taakstelling huisvesting vergunninghouders over 2025-II